

Lot blir nersupen och förförd av sina döttrar. Målning av Joachim Wtewael från 1630.

Varför är religiösa så sexf

LITTERATUR

Varför är religionerna så fixerade vid kön och kroppslig njutning?

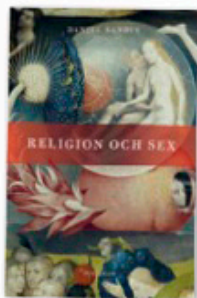
Böcker

Daniel Sandin
"Religion och sex"
Dialogos

I den kontroversiella franske författaren Michel Houellebecq omdiskuterade roman "Elementarpartiklarna" (1998) skildras hur alla i efterkrigsfrankrikes disparata politiska inriktningar, allt från radikala kommunister till konservativa katoliker, är överens om att den sunda familjen är samhällets grund som en källa till kärlek och gemenskap. Men så tilltar

individualismen och i samband med 68-revolten bryter också den sexuella revolutionen igenom och i dess spår följer växande porrindustri, aborter, skilsmässor, evigt singelskap och förödande ensamhet.

Houellebecq leker med tanken att den moderna liberala kapitalismen, mer än något tidigare samhällssystem, lyckats frigöra och optimera våra biologiska drifter, "människoapan" har släppts ur sin bur. Genom att kärlekslivet blir en vara på en marknad med fri konkurrens kom-

mer de bästa hanarna och honorna att få tillgång till all kroppslig njutning de vill ha och dessutom föröka sig så mycket som de vill, medan de som fått betydligt sämre förutsättningar i naturens lotteri i högre grad kommer att berövas intima relationer

och närhet och döms ut som föräldrar. Följden är att vi lever i ett samhälle där människor i bästa fall har möjlighet till fler tillfälliga relationer, men där många också lider av brist på ömhet och omsorg. I förkrigsfrankrike och annorstädes levde tidigare de traditionella familjestrukturerna kvar, det kristna äktenskapet innebar en möjlighet för i stort sett alla att få uppleva samlevnadens och föräldraskapets lycka.

I författaren och religionsläraren Daniel Sandins nya bok "Religion och sex" synar han och berättar om de stora religiösa traditionernas syn på just konsumsgänget och kroppslig njutning. Han tittar också närmare på moderna avarter, som den fromma

pingstförsamlingen i Knutbys djävulska metamorfos till fanatiskt våldsam sexsekt.

Möjligen bjuder Sandins genomgång på få överraskningar, men inte minst de monoteistiska religionerna med grund i Bibeln är intressanta att närstudera. I de bibliska texterna ser vi redan i Fösta Mosebok hur nakenheten är ett stort äre, att få se eller blotta bar hud är en svår synd. Att hålla koll på släkten är också viktigt, vem är far till vem, och begär efter andras hustrur är oförläpigt. Samtidigt är framför allt Gamla testamentets berättelser fullt av sexuella överträdelser som incest och våldtäkter, inte sällan begångna av dem som vi förmodas se upp till eller åtminstone har

centrala roller i religionshistorien.

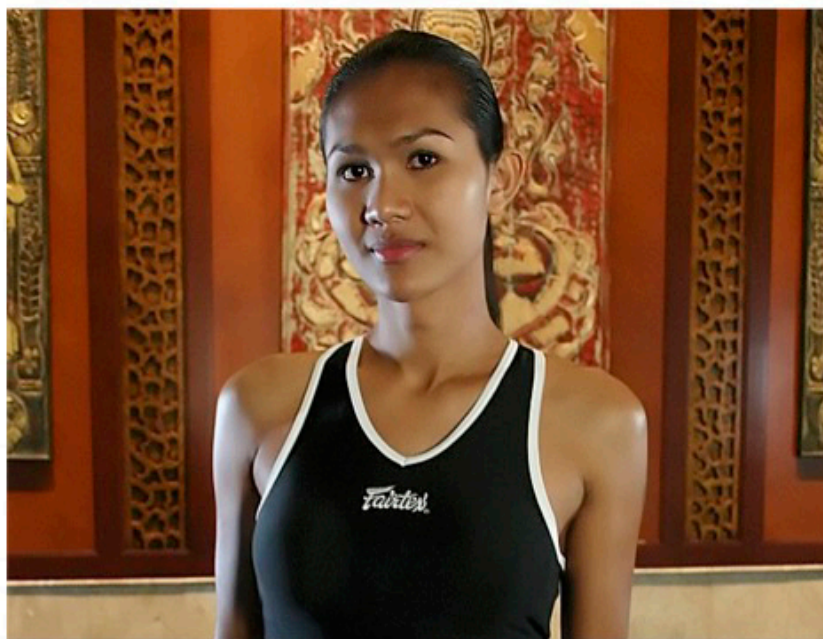
Givet att sekulariseringen och liberaliseringen tagit rejäl fart runtom i världen under bara de senaste årtiondena intresserar sig Sandin för hur religionerna ser på och hanterar samkönade relationer. Ingenstans är de särskilt populära, även om det inom buddhistiska inriktningar funnits en öppenhet mot homosexualitet och att islam, som är lika fördomande mot sodomi som judendomen och kristendomen traditionellt sett varit, inte bekymrat sig nämnvärd över lesbiska relationer mellan fruar i redan polygama äktenskap.

Inom kristenheten har Svenska kyrkan och en del andra protestantiska kyrkor

FOTO: GEMALDEGALERIE

Thaiboxaren, skådespelaren och modellen Nong Thoom är förmodligen泰lands mest kända person av det tredje könet "katoey".

FOTO: FAIRTEX

En hijra tillsammans med två följeslagare i östra Bengalen 1860.

FOTO: OKÄND

Michel Houellebecq.

FOTO: THIBAUT CAMUS/AP/TT

fixerade?

världen över välkomnat och börjat viga samkönade par, medan det är helt otänkbart för andra. I flera afrikanska länder som befinner sig i kristen väckelse införs stränga förbud mot homosexualitet och västs syn på saken anses bara påvisa vår dekadens och att mänsklighetens framtid återigen finns i Afrika.

Det finns inte heller nödvändigtvis någon koppling mellan religion och negativ syn på samkönat sex, det är möjligt att de normer som styrde sjukdomsklassificering av homosexualitet i Sverige fram till 1979 färgades av vårt kristna arv, men i ateistiska kommunistiska stater som Kina och Nordkorea lär vi inte få se någon acceptans för ett så "kapitalistiskt deka-

dent beteende" på länge, om någonsin.

Under de senaste åren har frågan om transpersoners rättigheter blivit stor i framförallt västvärlden där synen på könen i enlighet med det bibliska arvet varit helt binär. På andra håll i världen har ett tredje kön tidigare andligen redan erkänts, i den thailändska kulturen finns exempelvis sedan urminnes tider föreställningen om "katoey", just en helt egen könskategori. Det innebär därmed inte att de som är katoey är särskilt accepterade, uppfattas som jämlikar eller ens givits något juridiskt erkännande i Thailand.

Enligt den inhemska buddhistiska traditionen är katoey ett tillstånd som drab-

bar människor på grund av onda handlingar de gjort i tidigare liv enligt läran om karma, men därför möts de också snarare av medlidande än fördömlse. För att i stället födas som "ren" kvinna eller man i nästa liv behöver de gottgöra tidigare synder genom att göra goda gärningar som att skänka det de har till templen och munkarna.

Sandin skildrar ett liknande indiskt fenomen. Inom hinduismen finns begreppet "hijra" som också avser ett tredje kön och en helt egen kast för de människor som uppfattas vara varken kvinnor eller män. De betraktas som lågt stående i det indiska samhället och i regel kategoriseras de som sådana när de som barn uppvisar biolo-

giska oklarheter kring vilket kön de tillhör.

Hijra tillber den egna gudinnan Bahuchara Mata, en slags asexuell martyrsom i myten skar av sina bröst och tog sitt liv för att undslippa sexuell våld. En annan mer allmän och populär gudom är Shiva, som också har tydliga könsöverskridande drag.

De får nu allt bättre legalt skydd i Indien, sedan snart åtta år tillbaka finns ett tredje juridiskt kön erkänt, men historiskt sett hade hijra en mycket starkare ställning under de muslimska mogulerna inflytande under 1500- och 1600-talet då de betraktades som eunucker, vilka var vanliga som haremsvaktare i Mellanöstern. När britterna koloniserade Indien visade de med sin kristna bak-

grund inte samma förståelse för ett tredje kön och hijras marginaliserades kraftigt.

Sandin skriver medveten om sin läsekrets med den sekulära svenskens ögon och förväntade värderingar. Han snuddar vid Houellebecqs tanke, men utvecklar den inte. Kanske är det så att religionerna inte bara varit förbundna med i övrigt patriarkala kulturers önskan om kontroll över kroppar och reproduktion, utan att det också handlar om en mångtusenårig och djuppsykologisk insikt om att den andliga traditionen faktiskt kan höja oss över våra djurska begär för allas vårt bästa?

Det är gränserna som gör oss fria och ger möjligheten att upptäcka en kär-

lek och omsorg som sträcker sig bortom könsbegäret. Den genomsexualisering vi i dag erfar i samhälle i allt från nätporr till ekvoka dokusåpor och lättklädda Instagramlöden inte bara leder till dopaminrus och fysisk lycka, utan i hög grad också själsligen exploaterar och förfrämjar oss.

Kanske lever vi som Houellebecq gestaltar i en tid av besvikelse över oppfyllda liv, otröstlig sorg över åldrande och kroppsligt förfall och framför allt en ekande tom ensamhet?

Erik Jersenius
Erik Jersenius
@ostmedia.se

